

P7_TA(2013)0382

Politika EU do Belorusije

Priporočilo Evropskega parlamenta z dne 12. septembra 2013 Svetu, Komisiji in Evropski službi za zunanje delovanje o politiki EU do Belorusije (2013/2036(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. oktobra 2012 o razmerah v Belorusiji po parlamentarnih volitvah 23. septembra 2012¹,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 29. marca 2012 o razmerah v Belorusiji²,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. maja 2011 o Belorusiji³,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 20. januarja 2011 o razmerah v Belorusiji⁴,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. septembra 2012 o letnem poročilu Sveta Evropskemu parlamentu o skupni zunanji in varnostni politiki⁵,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. decembra 2011 o pregledu evropske sosedске politike⁶,
  - ob upoštevanju resolucije konference nacionalne platforme foruma civilne družbe vzhodnega partnerstva z dne 1. junija 2013,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. aprila 2011 o reviziji evropske sosedске politike – vzhodna dimenzija⁷,
  - ob upoštevanju Praške izjave z vrhunškega srečanja vzhodnega partnerstva iz leta 2009,
  - ob upoštevanju sklepov Sveta za zunanje zadeve z dne 15. oktobra 2012 in Uredbe Sveta (EU) št. 1014/2012 z dne 6. novembra 2012 o omejevalnih ukrepih v zvezi z Belorusijo⁸,
  - ob upoštevanju člena 97 Poslovnika,
  - ob upoštevanju priporočila Odbora za zunanje zadeve (A7-0261/2013),
- A. ker od leta 1994 v Belorusiji ni bilo svobodnih in poštenih volitev po volilni zakonodaji, ki bi bila v skladu z mednarodnimi standardi;
- B. ker je bilo načelo delitve oblasti z ustavno reformo leta 1996 malodane ukinjeno in ker

---

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0410.

² Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0112.

³ UL C 377 E, 7.12.2012, str. 162.

⁴ UL C 136 E, 11.5.2012, str. 57.

⁵ Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0334.

⁶ UL C 168 E, 14.6.2013, str. 26.

⁷ UL C 296 E, 2.10.2012, str. 105.

⁸ UL L 307, 7.11.2012, str. 1.

opozicijske politične sile od takrat niso bile zastopane v političnih institucijah in niso mogle sodelovati pri oblikovanju in izvajanju političnih usmeritev države;

- C. ker je v tem obdobju prihajalo do sistematičnih in množičnih kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin, zlasti na področju svobode izražanja, združevanja in zbiranja;
- D. ker je Evropski svet leta 1997 prekinil postopek ratifikacije sporazuma o partnerstvu in sodelovanju ter ustavil izvajanje začasnega trgovinskega sporazuma, zaradi česar odnosi med EU in Belorusijo še naprej temeljijo na sporazumu o trgovini in sodelovanju iz leta 1989;
- E. ker so v obdobju 2008–2010 odnosi med EU in Belorusijo dobili nekaj zagona, ko je Belorusija pokazala pripravljenost razviti konstruktivne odnose z EU in je bilo mogoče opaziti določen premik k boljšim pogojem za dejavnosti civilne družbe, opozicije in svobodnega tiska; ker pa so brutalni represivni ukrepi po predsedniških volitvah leta 2010 in zaostritev represivne politike, kot so bili aretacija predsedniških kandidatov, ki so ji sledile množične aretacije, politično motivirani kazenski postopki zoper opozicijske predstavnike ter val represivnih ukrepov zoper zagovornike človekovih pravic in neodvisne medije, povzročili ohladitev teh odnosov;
- F. ker beloruske oblasti, ki zavračajo pozive EU k spoštovanju mednarodno sprejetih demokratičnih standardov, vodijo politiko samoizolacije in jo vsiljujejo tudi beloruskemu prebivalstvu;
- G. ker Evropski parlament ne priznava legitimnosti beloruskega parlamenta; ker je v preteklem desetletju Belorusijo obiskala le ena uradna delegacija Evropskega parlamenta, in sicer leta 2010;
- H. ker si 70 % prebivalcev Belorusije želi sprememb v državi; ker pa del prebivalstva meni, da bi znatne spremembe v državi na začetku privedle do poslabšanja življenjskega standarda¹;
- I. ker bi bilo demokratične spremembe verjetno mogoče lažje doseči, če bi se reformistični deli sedanjih vladajočih elit vključili v proces reform; ker pa bi pomembne pobude kljub temu morali sprožili predstavniki organizacij civilne družbe in zasebnih podjetij;
- J. ker bi vzpostavitev doslednega političnega dialoga z beloruskimi oblastmi pod omenjenimi pogoji morala prispevati k vključevanju civilne družbe in opozicije v dialog med različnimi interesnimi skupinami in k izvajanju reform;
- K. ker bi vrh vzhodnega partnerstva v Vilni lahko pomenil dodatno pomembno priložnost za pogojno in postopno izboljšanje odnosov med EU in Belorusijo, če bo prišlo do izpustitve političnih zapornikov in njihove politične rehabilitacije;
- L. ker je bil zaradi tega opravljen pregled in je bila sprejeta razširitev omejevalnih ukrepov EU (trenutno proti 242 osebam in 30 subjektom), pri čemer beloruske oblasti nekaterim politikom, uradnikom, vključno s predstavniki mednarodnih organizacij, novinarjem in predstavnikom civilne družbe še naprej prepovedujejo vstop v državo;

---

¹ Podatki neodvisnega inštituta za socialno-ekonomske študije, april 2013.

- M. ker bi lahko nadaljnja prizadevanja za enotno strategijo in akcijski načrt pripomogla k doseganju ciljev politične opozicije; ker so konkretni ukrepi, kot so skupne liste za lokalne volitve leta 2014, oblikovanje skupnega političnega programa ali predstavitev enotnega kandidata za predsedniške volitve leta 2015, pozitiven napredek v zvezi s tem;
- N. ker je imel evropski dialog za modernizacijo z belorusko družbo, ki se je začel leta 2012, pozitiven vpliv na začetek konstruktivne razprave v beloruski družbi o potrebnih reformah v državi in na ozaveščenost o EU; ker pa so potrebni nadaljnji razvoj koncepta, namen, strategija, primerno financiranje in struktura upravljanja dialoga, pa tudi boljše usklajevanje s pobudami vzhodnega partnerstva;
- O. ker je nacionalna platforma foruma civilne družbe vzhodnega partnerstva pomemben in zanesljiv partner in edinstven način, s katerim EU vzpostavlja komunikacijo s prebivalstvom Belorusije;
- P. ker so v Belorusiji še vedno politični zaporniki¹, vključno z zagovornikom človekovih pravic in nominirancem za nagrado Saharova Alesem Bjaljatskim, ki so bili podvrženi hudim oblikam psihološkega in fizičnega mučenja, vključno z grožnjami s smrtjo, neutemeljenimi premestitvami, nezadovoljivim zagotavljanjem zdravstvene oskrbe in odvzemom pravice do stikov z družinskimi člani; ker izpustitev in politična rehabilitacija vseh političnih zapornikov, pa tudi napredek Belorusije pri izpolnjevanju mednarodnih zavez in spoštovanju temeljnih človekovih pravic, pravne države in demokratičnih svoboščin, ostajajo glavni pogoji za normalizacijo odnosov med EU in Belorusijo;
- Q. ker je zmanjšanje absolutnega števila politično motiviranih aretacij (zmanjšanje z 868 v letu 2011 na 235 v letu 2012, kot je poročal center za človekove pravice Viasna) mogoče pripisati vzdušju, ki se ustvarja z represivnimi ukrepi in ustrahovanjem;
- R. ker so nedavne restriktivne spremembe zakonodaje privedle do nadaljnje represije civilne družbe, pa tudi zagovornikov človekovih pravic, neodvisnih medijev in branilcev; ker je splošno stanje na področju človekovih pravic in temeljnih svoboščin obžalovanja vredno in še vedno zelo zaskrbljujoče, kot je bilo izpostavljeno v poročilu posebnega poročevalca OZN za Belorusijo iz leta 2013; ker imuniteta, s katero beloruske oblasti odgovarjajo na pritožbe mednarodne skupnosti, prispeva k nadaljnji ohladitvi odnosov z EU in k vedno večji samoizolaciji Belorusije;
- S. ker so v letu 2012 beloruske oblasti uvedle zakonodajne spremembe, ki službi KGB podeljujejo široka pooblastila za prosto uporabo prisilnih ukrepov; ker lahko varnostne službe v skladu z novim zakonom brez omejitev vstopajo v stanovanja ter aretirajo in pridržijo tako beloruske državljane kot tudi diplomate in predstavnike mednarodnih institucij, zaščitene z imuniteto; ker ta zakon vsebuje tudi določbo, ki uslužbenca KGB oprošča vse pravne odgovornosti za poškodbe, ki so jih povzročili; ker so bila beloruskim posebnim silam podeljena široka pooblastila za prekinitev demonstracij;
- T. ker so bile leta 2011 uvedene spremembe zakona o množičnih zbiranjih, v skladu s katerimi bi organizacija množičnih protestov lahko privedla do kazenske odgovornosti za javne nemire; ker so organizatorji množičnih protestov organom dolžni zagotoviti informacije o virih sredstev, ki jih prejemajo;

---

¹ Med političnimi zaporniki so tudi Mikalaj Statkevič, Pavel Sevjarinec, Eduard Lobau, Mikalaj Autuhovič, Mikalaj Dzjadok in Igar Alinjevič.

- U. ker je leta 2011 prejem tujih donacij postal kriminalno dejanje, opredelitev izdaje pa je bila razširjena, s čimer je bila oblastem omogočena uporaba kazenskega prava za zatiranje organizacij in posameznikov, ki prejemajo sredstva iz tujine ali se udeležujejo mednarodnih dogodkov;
- V. ker je leta 2012 belorusko ministrstvo za pravosodje zavrnilo registracijo 19 nevladnih organizacij in dveh političnih strank in ker so člani neregistriranih organizacij v Belorusiji stalno podvrženi ustrahovanju, nadlegovanju in pregonu;
- W. ker je Belorusija edina evropska država, ki izvaja smrtno kazen; ker družine obsojencev in javnost niso seznanjene z datumi usmrtitev in ker svojci ne morejo pripraviti pogreba, saj jim oblasti ne predajo trupla, in niso obveščeni o kraju pokopa;
- X. ker sta bili leta 2012 usmrčeni dve osebi, čeprav sodni postopek ni izpolnjeval meril pravičnega sojenja; ker leta 2012 po dolgem času ni bila napovedana nobena obsodba na smrtno kazen, vendar so bile nove takšne obsodbe izrečene leta 2013;
- Y. ker je za razmere v Belorusiji značilno pomanjkanje zaupanja v sodstvo, ki je posledica nezadostne neodvisnosti te veje oblasti in politično motiviranih sodb;
- Z. ker je Belorusija edina država vzhodnega partnerstva, kjer uradne institucije na področju človekovih pravic še niso bile ustanovljene;
- AA. ker je cenzura v Belorusiji resno politično vprašanje;
- AB. ker je po podatkih svetovnega indeksa svobode tiska za leto 2013, ki ga objavlja organizacija Novinarji brez meja, Belorusija s 168. mesta napredovala na 157. mesto med skupno 179 državami, vendar je med državami vzhodnega partnerstva še vedno uvrščena najnižje (Azerbajdžan (156. mesto), Ukrajina (126. mesto), Gruzija (100. mesto), Armenija (74. mesto), in Moldavija (55. mesto));
- AC. ker je dostop do neodvisnih televizijskih in radijskih postaj ter tiskanih medijev trenutno skromen, saj dostop do informacij obvladujejo državni mediji;
- AD. ker je stanje na področju svobode medijev v Belorusiji nesprejemljivo, zlasti zaradi nadlegovanja novinarjev, ki jim je bila izrečena prepoved izstopa iz države, omejujoče zakonodaje o radiodifuziji in internetni svobodi ter selektivne uporabe pravosodja zoper neodvisne novinarje, na kar kažejo trije kazenski postopki, ki so se začeli poleti leta 2012;
- AE. ker je bil leta 2012 na podlagi lažnih trditev vsaj 15 aktivistom in novinarjem prepovedan izstop iz Belorusije;
- AF. ker ima več kot polovica državljanov Belorusije dostop do interneta; ker elektronski mediji nudijo nove možnosti za širši dostop do neodvisnih medijev, čeprav prihaja v vladnih in izobraževalnih institucijah do onemogočanja dostopa do nekaterih opozicijskih spletnih strani;
- AG. ker se Belorusija po najnovjših podatkih indeksa človekovega razvoja Združenih narodov za leto 2012 uvršča na 50. mesto v primerjavi z Rusijo (55. mesto) in državami vzhodnega partnerstva (Gruzija (72. mesto), Ukrajina (78. mesto), Azerbajdžan (82. mesto), Armenija (87. mesto) in Moldavija (113. mesto));

- AH. ker je sistem socialnih ugodnosti eden glavnih razlogov za določeno raven družbene stabilnosti, saj ljudem nudi koristi v zameno za politično neaktivnost; ker 65 % Belorusov prejema državno podporo različnih oblik, kot so pokojnine, štipendije, nadomestila za brezposelnost itd.;
- AI. ker je mogoče nizko brezposelnost umetno doseči s subvencijami za podjetja v državni lasti, ki ustvarijo okoli 70 % BDP in zaposlujejo 50 % delovne sile;
- AJ. ker si beloruska vlada prizadeva za privabljanje tujih naložb, saj ima kvalificirano delovno silo, program privatizacije, šest prostih ekonomskih con in visokotehnološki park, kljub temu pa je moč opaziti sistematično poseganje države v zasebni sektor;
- AK. ker so beloruske oblasti doslej izražale svoj geopolitični interes za nadaljnje gospodarsko povezovanje z Rusijo in vzpostavitev evrazijske carinske in gospodarske unije; ker obenem velik delež vseh neposrednih tujih naložb v Belorusiji v zadnjih letih izvira iz Rusije; ker se je po mnenju strokovnjakov v preteklih desetletjih približno 700.000 Belorusov zaradi zaposlitve izselilo v Rusijo, zlasti v Moskvo in Sankt Peterburg;
- AL. ker je mogoče signale za ponovni začetek pogajanj o pristopu Belorusije k STO opaziti tako s strani EU kot s strani Belorusije, zlasti glede na pristop Rusije k STO;
- AM. ker nedavne raziskave javnega mnenja, ki so bile opravljene v okviru projekta barometer o sosedstvu EU, kažejo, da več kot 50 % beloruskega prebivalstva meni, da bi morala EU povečati svojo vlogo na področju gospodarskega sodelovanja, trgovine in regionalnega sodelovanja z Belorusijo;
- AN. ker je program modernizacije, ki so ga nedavno predstavile beloruske oblasti, po mnenju strokovnjakov v glavnem usmerjen v posodobitev osnovne industrijske infrastrukture, medtem ko so v državi potrebne obsežnejše gospodarske reforme in pregledno poslovno okolje, pa tudi manj vladnega nadzora v vseh poslovnih sektorjih;
- AO. ker se Belorusija po podatkih indeksa zaznave korupcije za leto 2012, ki ga objavlja organizacija Transparency International, med 176 državami in ozemlji uvršča na 123. mesto v primerjavi z Ukrajino (144. mesto), Azerbajdžanom (139. mesto), Rusijo (133. mesto), Armenijo (105. mesto), Moldavijo (94. mesto) in Gruzijo (51. mesto);
- AP. ker je Belorusija pred kratkim pristopila k mehanizmu Sveta Evrope za boj proti korupciji (GRECO) in postala članica njegovega mehanizma za ukrepanje proti trgovini z ljudmi (GRETA);
- AQ. ker je Belorusija ena od držav, ki jih zajema evropska sosedska politika, vendar zaradi političnih razmer v državi še vedno ni prišlo do sprejetja akcijskih načrtov;
- AR. ker se pomoč Belorusiji trenutno dodeljuje v okviru državnega strateškega dokumenta za obdobje 2007–2013;
- AS. ker je bilo v finančni perspektivi za obdobje 2007–2013 za projekte čezmejnega sodelovanja med Belorusijo in njenimi sosednjimi državami v okviru evropskega instrumenta sosedstva in partnerstva (ENPI) dodeljenih 33,4 milijona EUR in ker v 50 skupnih projektih čezmejnega sodelovanja med Latvijo, Litvo in Belorusijo trenutno sodeluje približno 60 občin;

- AT. ker v različnih projektih ENPI trenutno sodeluje zgolj 20 beloruskih strokovnjakov, leta 2008 pa je v njih sodelovalo 120 strokovnjakov;
- AU. ker beloruske oblasti dejavno sodelujejo pri srečanjih strokovnjakov v okviru večstranske ravni vzhodnega partnerstva, zlasti pa v projektih čezmejnega sodelovanja;
- AV. ker 58 mest in občin iz Poljske, 47 iz Litve in 30 iz Latvije ohranja plodno sodelovanje s partnerskimi mesti in občinami v Belorusiji, pri čemer je evroregijo "Nemunas-Neman-Niemen", ki združuje Litvo, Poljsko, Kaliningrad in Belorusijo pri izvajanju skupnih projektov, mogoče obravnavati kot primer dobre prakse;
- AW. ker so državljani Belorusije v preteklih letih pridobili največje število schengenskih vizumov na prebivalca na svetu; ker morajo za pridobitev vizuma kljub temu porabiti veliko več denarja, v številnih primerih pa tudi časa in truda, kot državljani ostalih držav vzhodnega partnerstva ali Rusije;
1. naslovi naslednja priporočila na podpredsednico Komisije/visoko predstavnico Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, ESZD, Svet, Komisijo in države članice: morali bi:
- a. pozvati beloruske oblasti, naj spoštujejo človekove pravice in si prizadevajo za prehod v demokracijo, da bi odpravile izolacijo od preostale Evrope, za katero so se same odločile;
  - b. ponovno poudariti, da je brezpogojna in takojšnja izpustitev vseh preostalih političnih zapornikov in obnovitev njihovih političnih in državljanskih pravic nepogrešljiv predpogoj za napredek v dvostranskih odnosih, ki bi lahko vodil k postopnemu umiku omejevalnih ukrepov EU in sprostil odnose med EU in Belorusijo;

O političnem dialogu

- c. izkoristiti predsedovanje Litve in vrh vzhodnega partnerstva v Vilni kot nadaljnjo pomembno priložnost za izboljšanje odnosov z Belorusijo, takoj ko bodo izpuščeni vsi politični zaporniki, da bi znova zagnali politični dialog, med drugim o demokratičnih reformah, svobodnih in poštenih volitvah, spoštovanju pravne države, človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter sodelovanju z opozicijo in civilno družbo, v kolikor bodo beloruske oblasti izkazale spoštovanje teh temeljnih vrednot;
- d. upoštevati, da sta bila Zmicer Daškevič avgusta in Aleksander Franskevič septembra 2013 izpuščena iz zapora, vendar obžalovati, da sta nekdanja politična zapornika prišla na prostost, šele ko sta zaporno kazen v celoti odslužila;
- e. kar najboljše uporabiti začasni in pogojni umik sedanjega zunanjega ministra s seznama oseb, ki jim EU prepoveduje izdajo vizuma, z namenom širjenja glavne in bistvene diplomatske komunikacijske poti z Belorusijo, zlasti da se omogoči njegova udeležba na vrhu vzhodnega partnerstva; najprej in predvsem vzpostaviti konstruktiven dialog o izpustitvi političnih zapornikov; kljub temu vztrajati pri prepovedi izdaje vizumov in zamrznitvi premoženja za tiste osebe, ki so neposredno vpletene v kršenje standardov na področju demokratičnih volitev in človekovih pravic;

- f. opraviti poglobljeno oceno sedanjih omejevalnih ukrepov EU proti beloruskim uradnikom in subjektom, da bi po potrebi pregledali in izboljšali njihovo učinkovitost ter prilagodili njihovo področje uporabe, naravo in veljavnost kot odziv na razvoj dogodkov v tej državi in njenih odnosov z EU;
- g. pripraviti strateški načrt po vzoru skupnega vmesnega načrta in na osnovi načela "več za več", v katerega bi vključili prednostna področja za reforme v Belorusiji za izboljšanje odnosov in učinkovito sodelovanje v okviru evropske sosedske politike, v kolikor bodo sprejeti konkretni ukrepi za demokratične reforme;
- h. se posvetovati z Evropskim parlamentom o vključitvi novih predlogov v zvezi z medparlamentarnimi odnosi, tako dvostranskimi kot tudi znotraj parlamentarne skupščine Euronest, takoj ko bodo mednarodne organizacije volitve priznale kot svobodne in poštene, pri tem pa ohraniti podporo EU beloruskim demokratičnim silam in civilni družbi;
- i. v skladu s členom 24 PEU zagotoviti podporo držav članic stališču EU o Belorusiji in skladnost njihovih dvostranskih odnosov z ukrepi EU; poudariti, da bi lahko odločna zaveza vseh držav članic EU, pa tudi drugih demokratičnih držav, glede enotnega delovanja pospešila uspešno spodbujanje splošnih demokratičnih vrednot in reform v Belorusiji;
- j. spodbujati dialog z uradniki, ki niso bili osebno udeleženi pri zatiranju, da bi okrepili sodelovanje med EU in Belorusijo; prispevati k njihovem sodelovanju z belorusko civilno družbo s končnim ciljem olajšanja reform;
- k. spodbujati širšo civilno družbo, vključno s sindikati in predstavniki podjetij, pa tudi politično opozicijo, naj poveča svojo vključenost v dialog o modernizaciji; na podlagi priporočil nacionalne platforme foruma civilne družbe organizirati odprta javna posvetovanja o konceptu, namenu, strategiji in strukturi upravljanja tega dialoga; dodatno podpirati dialog s potrebno finančno pomočjo in strokovnim znanjem ter okrepiti kampanjo obveščanja o njegovi vsebini in pričakovanih rezultatih;
- l. zagotoviti, da bo vsakršno sodelovanje oblasti v dialogu o modernizaciji skupaj z demokratično opozicijo in civilno družbo na enakopraven način potekalo ob polnem spoštovanju demokratičnih načel, da bi razvili konkurenčno gospodarstvo in omogočili demokratične reforme, pa tudi pluralistično družbo in pravno državo;
- m. zahtevati, da bo civilna družba tudi v prihodnje obravnavana kot ključni akter političnega dialoga z EU za spodbujanje demokratičnih sprememb v Belorusiji, in zato podpreti zamisel o organizaciji konference civilne družbe, ki bi v Vilni potekala pred tretjim vrhom vzhodnega partnerstva;
- n. v celoti izkoristiti Evropsko ustanovo za demokracijo (EED), da bi podprli ključne akterje, ki obravnavajo vprašanja demokracije in človekovih pravic v Belorusiji, pri čemer se je treba osredotočiti na tiste, ki so imeli težave pri dostopu do tradicionalne podpore EU;
- o. spodbuditi Rusijo in države vzhodnega partnerstva, naj pozovejo Belorusijo k takojšnji in brezpogojni izpustitvi in politični rehabilitaciji vseh političnih

zapornikov in k prenehanju vsakršnega nadaljnjega politično motiviranega nadlegovanja;

- p. zagotoviti, da se bodo predstavniki EU in držav članic, ki obiskujejo Belorusijo, redno srečevali s predstavniki civilne družbe in opozicije, da bi v procesu, povezanem z odnosi med EU in Belorusijo, zagotovili uravnoteženo sodelovanje vseh strani;
- q. predvideti vse razpoložljive politične možnosti z namenom spodbuditi Belorusijo, naj:
- v celoti izvede reforme volilnega zakonika na podlagi priporočil Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi/Urada za demokratične institucije in človekove pravice (OVSE/ODIHR), da bi vzpostavila pluralističen politični sistem, ki bo temeljil na svobodnih in poštenih volitvah in v katerem se bodo zamisli za oblikovanje politik porajale v okviru pristnega političnega tekmovanja med političnimi strankami kot sestavnim delom demokracije;
  - omogoči ponovno odprtje pisarne OVSE v Minsku, ki je bila v preteklosti zaprta;
  - odpravi vse ovire in omejitve uveljavljanja svobode združevanja, izražanja, gibanja, mirnega zbiranja in misli za demokratično opozicijo, organizacije civilne družbe in nevladne organizacije, vključno z odpravo vseh ovir za registracijo, ter celovitega delovanja in sprejemanja tehnične pomoči za mednarodni razvoj; reformira določbe kazenskega zakonika o sodelovanju v neregistriranih organizacijah;
  - uvede potrebne institucionalne spremembe, da bi v skladu s priporočili posebnega poročevalca OZN za neodvisnost sodnikov in odvetnikov zagotovila neodvisnost sodstva, pa tudi neodvisnost odvetnikov, s spremembo in učinkovito uporabo zakona o pravniških poklicih;
  - ne izvede usmrtitve tistih, ki so bili leta 2013 obsojeni na smrt, uvede moratorij na smrtno kazen in jo nato tudi odpravi;
  - izvaja sklepe Odbora OZN za človekove pravice in delovne skupine OZN o samovoljnem priporu, sprejete v posameznih primerih, ter priporočila Odbora OZN proti mučenju iz leta 2011, da bi prenehala z izvajanjem nečloveškega in ponižujočega ravnanja;
  - v celoti sodeluje s posebnim poročevalcem OZN o stanju človekovih pravic v Belorusiji, da bi se tako odzvala na resne pomisleke, izražene v njegovem poročilu, objavljenem aprila 2013, in mu za začetek dovoli obisk v državi;
  - v celoti modernizira kazenski sistem in okrepi sodelovanje s Svetom Evrope, zlasti s podpisom Evropske konvencije o preprečevanju mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja, ki bi Odboru za preprečevanje mučenja omogočil dostop do beloruskih prostorov, kjer so zaprti zlasti politični zaporniki in zagovorniki človekovih pravic; dovoli predstavnikom drugih ustreznih mednarodnih in nacionalnih organizacij,

diplomatom, skupinam civilne družbe, pa tudi družinskim članom političnih zapornikov dostop do beloruskih zaporov;

- ustanovi neodvisno in polno delujočo državno institucijo za človekove pravice, lahko tudi v obliki varuha človekovih pravic;
  - zagotovi enake možnosti in enake pravice za vse manjšine in njihovo vključitev ter nediskriminacijo, zagotovi normalizacijo razmer Zveze Poljakov v Belorusiji; odpravi marginalizacijo romske manjšine, doseže napredek pri spoštovanju verskih pravic in svoboščin ter pri nediskriminaciji državljanov, ki pripadajo skupnosti LGBT;
- r. v zvezi z dejansko svobodo medijev in dostopa do njih sprejeti naslednje ukrepe: pozvati Belorusijo, naj odpravi omejitve, ki veljajo za akreditacijo novinarjev, in omejitve glede uporabe satelitske televizije, okrepi finančno in tehnično pomoč EU za vse vrste neodvisnih medijev (v državi in zunaj nje), da bi zagotovili vzdržnost njihovega delovanja in njihovo morebitno širšo dostopnost; zagotoviti pomoč, usmerjeno k dokončanju uporabe evropskih programov pomoči, razvijanju skupnih projektov in konzorcijev z mednarodnimi tiskovnimi agencijami in tujimi mediji;

O gospodarskem in energetske sodelovanju

- s. si prizadevati za konstruktiven tehnični dialog med EU in Belorusijo o makroekonomskih gibanjih in finančnih vprašanjih, da se doseže verodostojna zaveza Belorusije, da bo izvedla makroekonomske in strukturne reforme, vključno s privatizacijo podjetij v državni lasti, liberalizacijo cen, trgovine in bančnega sistema, razvojem primerne mreže socialne varnosti ter bojem proti korupciji;
- t. nadalje poudariti, da bodo zgoraj omenjene reforme, v kolikor bodo izpolnjeni najpomembnejši politični predpogoji, bistvene za gospodarski razvoj Belorusije, omogočile bi evropske naložbe in mednarodna posojila, predstavljale pozitivno sporočilo za odpravo obstoječih ovir v pogajanjih s STO in bi tako omočile nadaljnje vključevanje v svetovno gospodarstvo;
- u. ponuditi tehnično pomoč, da se ustvari ugodno poslovno okolje, z namenom vzpostavitve enakih pogojev, varnosti naložb in enakih priložnosti za vsa podjetja, zlasti za MSP;
- v. nadalje sodelovati z Belorusijo pri obravnavi vprašanj na področju zaposlovanja, vključno z razvojem človeškega kapitala ter znanj in spretnosti, ki ustrezajo povpraševanju na trgu dela;
- w. spodbujati Belorusijo, da izvaja priporočila Mednarodne organizacije dela, zlasti v povezavi s svobodo združevanja, registracije in dejavnostjo neodvisnih sindikatov; pozvati Belorusijo, naj spremeni svojo zakonodajo, da bi delavcem omogočila svobodno in neomejeno odločanje o odpovedi delovnega razmerja tako v javnem kot tudi v zasebnem sektorju;
- x. pozvati Belorusijo, naj spoštuje najvišje mednarodne standarde varnosti in izvede resnično neodvisno presojo vplivov na okolje pri gradnji in delovanju vseh

elektrarn, pri tem pa optimizira strokovno znanje in financiranje iz vseh razpoložljivih mednarodnih instrumentov ob polnem upoštevanju obstoječe mednarodne zakonodaje, kot sta Konvencija iz Espooja in Aarhuška konvencija, in ob spoštovanju zavez z dne 23. junija 2011 o izvedbi celovitih ocen tveganja in varnosti (stresni testi), pri čemer mora upoštevati specifikacije, ki sta jih sprejela Evropska komisija in skupina evropskih regulatorjev za jedrsko varnost;

- y. pomagati pri diverzifikaciji energetskih virov in dobavnih poti v Belorusiji in posredovati najboljše prakse EU pri izvajanju mednarodnih in regionalnih okolju prijaznih gospodarskih projektov ter pri tem podpirati energetsko učinkovitost in obnovljive vire energije;
- z. spodbujati nadaljnje regionalno sodelovanje z Belorusijo, tudi prek sektorskih pobud vzhodnega partnerstva, predvsem na področjih trgovine, energije, okolja in prevoza; spodbujati najboljšo prakso dvostranskih gospodarskih forumov, obenem pa si prizadevati za večjo krepitev zmogljivosti nedržavnih akterjev, pa tudi za spodbujanje dobrega upravljanja in reforme javne uprave;
- aa. še naprej zagotavljati tehnično in zdravstveno pomoč prebivalstvu, ki ga je prizadela jedrska nesreča v Černobilu;
- ab. spodbujati Belorusijo, naj preuči in razvije nekonvencionalne vire energije;

O upravljanju meja

- ac. okrepiti sodelovanje med EU in Belorusijo na področju upravljanja meja in boja proti čezmejnemu kriminalu ter zlasti pomagati Belorusiji pri razvoju njenega tranzitnega sistema, modernizaciji carinskih postopkov in postopkov pri nadzoru meja ter pri celovitem izvajanju koncepta EU za integrirani sistem upravljanja mej;
- ad. zagotoviti neomejen vstop v Belorusijo in potovanje po tej državi za diplomate in politike EU;
- ae. na podlagi vzajemnega interesa omogočiti nadaljnje usposabljanje za belorusko agencijo za upravljanje meja v skladu s schengenskim pravnim redom;
- af. razmisliti o zagotovitvi primerne tehnične pomoči za uvajanje sodobnih sistemov za nadzor meja in sodobne infrastrukture na strani EU;
- ag. ustreznim beloruskim službam zagotoviti primerno usposabljanje o najboljših praksah EU glede uvedbe biometričnih potnih listov;
- ah. ustanoviti partnerstvo za mobilnost med EU in Belorusijo ter spodbujati Belorusijo, naj aktivno sodeluje v okviru delovne skupine vzhodnega partnerstva o migracijah in azilu;
- ai. spodbujati sodelovanje med Belorusijo ter programom Združenih narodov za razvoj (UNDP) in skladom Združenih narodov za otroke (UNICEF), da bi podprli programe, namenjene boju proti trgovini z ljudmi;

O civilni družbi in stikih med ljudmi

- aj. povečati delež projektov, ki bodo bolj koristni in vidni prebivalstvu na splošno, kar bi spodbudilo razumevanje državljanov v zvezi z vrednotami, standardi in politikami EU ter izpostavilo prednosti njenega modela in strokovnega znanja; v zvezi s tem spodbujati priložnosti, ki jih nudi forum civilne družbe, zlasti z vidika njegovega naslednjega zasedanja, ki bo oktobra letos potekalo v Kišinjevu;
- ak. sistematično in brezkompromisno nasprotovati vsakršni napačni ali zavajajoči informaciji beloruskih oblasti v zvezi s politikami in projekti EU z objavljanjem in širjenjem vseh potrebnih informacij (podatkov, zneskov, zakonodaje);
- al. okrepiti tehnično in finančno podporo, tudi prek nove Evropske ustanove za demokracijo, za organizacije civilne družbe, neodvisne nevladne organizacije, zagovornike človekovih pravic in sindikate, ki imajo sedež v Belorusiji, ali sindikate v državah članicah, ki imajo v Belorusiji bistven vpliv; dejavnije vključiti civilno družbo v izvajanje, spremljanje in ocenjevanje projektov, ki jih financira EU; tudi občutno izboljšati komunikacijo in širjenje informacij o EU, da bi dosegli razumevanje pristopa EU k temeljnim pravicam in svoboščinam med državljani ter potrebe po družbenem in gospodarskem napredku;
- am. podpreti organizacije, ki si prizadevajo za spodbujanje demokracije in človekovih pravic, ne le tistih v Belorusiji, temveč tudi v tujini, glede na to, da beloruske oblasti takšnim organizacijam nenehno onemogočajo možnost registracije; nujno spremeniti najnovejša pravila, po katerih je mogoče zaprositi za financiranje v okviru instrumenta EIDHR/NSLA, zaradi katerih so znane in ugledne beloruske nevladne organizacije v praksi izključene iz postopka prijave;
- an. zahtevati od beloruskih oblasti, naj izvršijo sklep A/HRC/WGAD/2012/39 delovne skupine Združenih narodov za samovoljne pripore v primeru zagovornika človekovih pravic Alesa Bjaljatskega, v katerem omenjena skupina zlasti ugotavlja, da je bilo pridržanje Alesa Bjaljatskega, predsednika centra za človekove pravice Viasna in podpredsednika Mednarodne zveze za človekove pravice (FIDH), samovoljna, saj je bila "v nasprotju s členom 20(1) Splošne deklaracije o človekovih pravicah in členom 22 Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah";
- ao. pozvati Belorusijo, naj izda stalno vabilo za vse posebne postopke OZN in posebnega poročevalca OZN v zvezi s položajem zagovornikov človekovih pravic povabi na obisk države;
- ap. od beloruskih oblasti zahtevati, naj odpravijo kazensko odgovornost za prejem tujih donacij in organizacijam dovolijo hrambo sredstev na tujih bančnih računih;
- aq. razmisliti o enostranskem omogočanju izdajanja vizumov in znižanju stroškov izdaje vizuma s 60 EUR na bolj dostopno ceno za beloruske državljane ter polnem izkoriščanju obstoječe prožnosti, ki jo omogoča vizumski zakonik, vključno z opustitvijo ali zmanjšanjem plačila za vizume za kratkoročno bivanje, zlasti za mlade, da bi tako olajšali in okrepili stike med ljudmi ter prispevali k preprečevanju nadaljnje izolacije državljanov Belorusije; razmisliti tudi o enostranskem zmanjšanju ali opustitvi plačila za vizume za dolgoročno bivanje z dolgoročnim ciljem odprave vizumov;

- ar. pozvati beloruske oblasti, naj začnejo pogajanja z EU o poenostavitvi vizumskih postopkov in sporazumih o ponovnem sprejemu z namenom, da se v prihodnosti vizumi odpravijo, ker se bodo tako spodbujali stiki med ljudmi, ter da sprejmejo nujne ukrepe za izvajanje sporazumov o maloobmejnem prometu s Poljsko in Litvo;
  - as. spodbuditi sodelovanje med mesti in občinami v EU in Belorusiji z uporabo primerov dobrih praks iz nekaterih držav članic EU, zlasti Poljske, Litve in Latvije;
  - at. si prizadevati za več priložnosti na področju izobraževanja in raziskav v EU za Beloruse v okviru višjega in neformalnega izobraževanja ter izobraževanja odraslih; vzpostaviti in podpirati program pripravništva za mlade beloruske strokovnjake v institucijah EU in drugih mednarodnih organizacijah; nadalje podpirati Evropsko univerzo za humanistične vede, razvijati in podpirati izobraževalne programe in programe usposabljanja v Belorusiji; zagotoviti primerno in trajno financiranje programa Erasmus Mundus za beloruske študente;
  - au. si dejavno prizadevati za priložnosti za vključitev v dialog z Belorusijo o izvajanju korenitih reform njenega visokošolskega sistema, da bi s tem razvila zlasti akademsko svobodo, institucionalno neodvisnost in študentsko udeležbo z namenom poznejše pridružitve evropskemu visokošolskemu prostoru (bolonjski proces);
  - av. poziva Mednarodno hokejsko zvezo, naj resno premisli o svoji odločitvi, da bo Belorusiji dovolila, da gosti svetovno prvenstvo v hokeju na ledu leta 2014;
2. naroči svojemu predsedniku, naj posreduje to priporočilo podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, ESZD, Svetu, Komisiji in državam članicam.